

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
20/4064

Vår ref.
20/03300-6

Dato
03.11.2020

Høring - forslag til endringer i forvaltningsloven m.m. - større adgang til informasjonsdeling

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementets brev av 2.september 2020 med forslag til endringer i forvaltningsloven.

Brønnøysundregistrene ønsker å sikre økt verdiskaping gjennom bruk av våre registerdata. Det er vår strategi å øke den datadrevne utviklingen. Våre data har stor verdi og må omsettes til forretningsmuligheter og merverdi for brukerne. Datadreven betyr å ta utgangspunkt i register- og næringslivsdata og utvikle merverdi.

Vi mener at økt gjenbruk og deling av data er en forutsetning for en helhetlig offentlig sektor, og for utvikling av sammenhengende tjenester på tvers. Dette fører til økt forenkling for brukerne. Samtidig vil vi understreke at vi ser behovet for at deling av data gjennomføres på en slik måte at personvernet er godt ivaretatt og at hensynet til ulike interesser avveies og hensyntas.

På denne bakgrunn støtter vi Justis- og beredskapsdepartementets forslag til å utvide adgang til å dele taushetsbelagte opplysninger mellom offentlige virksomheter. Brønnøysundregistrene har deltatt i utarbeidelse av en felles høringsuttalelse fra Skate og støtter innspillet.

Som nasjonal registerfører og datakilde ligger vårt hovedfokus på tilgjengeliggjøring av opplysninger som ikke er taushetsbelagte. Vi ønsker allikevel komme med noen merknader til forslagene.

Brønnøysundregistrene støtter forslaget om at det i forvaltningsloven § 13 b andre ledd andre punktum angis en ikke-uttømmende liste over momenter som er relevante å ta i betraktning ved en forholdsmessighetsvurdering. Videre støtter vi også de konkrete momentene som forslås inntatt. Vi mener at dette i større grad vil bidra til at vurderingene skjer i samsvar med personvernforordningen, at det gjør det enklere for forvaltningsorganet å ta en riktig beslutning og dermed også styrker personvernet.

Departementet foreslår i kap 3.5.1. å innføre en informasjonsplikt, dvs en plikt til å informere om delingen til den opplysningene gjelder. I utgangspunktet skal informasjonsplikten kun gjelde, dersom delingen er uforenlig med innsamlingsformålet. I denne sammenheng ønsker vi å nevne det pågående arbeidet på EU-nivå med [Single Digital Gateway Forordningen](#). Forordningen som ikke er en del av norsk lov enda, krever at kun-én-gang prinsippet skal følges også mellom offentlige etater over landegrensene for noen offentlige tjenester. Forordningen stiller blant annet krav om "preview" (forhåndsvisning) og "specific request" (uttrykkelig samtykke) for deling av opplysninger over landegrensene. Rammeverket for informasjonsdeling av taushetsbelagte opplysninger mellom norske myndigheter bør være harmonisert med prosessene som skal følges ved informasjonsdeling over landegrensene for å sikre gode brukeropplevelser.

Som en mer generell kommentar ønsker vi å påpeke at økt deling av taushetsbelagte opplysninger kan også oppnås ved å bruke forvaltningslovens § 13 a nr 1 som gjør unntak fra taushetsplikten "i den utstrekning de som har krav på taushet samtykker".

Det mest kjente eksempelet på denne typen deling er "Samtykkebasert lånesøknad", der innbyggere kan samtykke til at banken får tilgang til inntektsopplysninger i forbindelse med søknad om lån. Et annet eksempel er "eBevis", en tjeneste som lar offentlige innkjøpere få tilgang til oppdaterte kvalifikasjonsbevis for norske leverandører både før og etter kontraktsinngåelse.

Selv om dette er en form for informasjonsdeling som fungerer godt og oppleves som enkel samtidig som den gir stor nytte for innbyggerne og mottageren av informasjon, er den som nevnt lite brukt. En hovedårsak til det er ikke mangelen på rettslig grunnlag (i så fall ville de eksisterende eksemplene ikke vært mulig å realisere), men manglende tilrettelegging fra avgiverorganet for å la brukeren dele opplysninger på denne måten. Denne formen for deling av informasjon som er beskrevet som "autonom gjenbruk" i en nylig utredning om tilgjengeliggjøring av data fra offentlig sektor¹ er også relevant for data knyttet til en virksomhet, ikke kun personrelaterte data, slik f.eks. den nevnte eBevis-tjenesten viser.

Det er verdt å nevne at ved "autonom gjenbruk" vil en eventuell informasjonsplikt uansett være ivaretatt, i og med at den informasjonen gjelder tar stilling til om informasjonen skal deles, og dermed er informert om delingen.

For å oppnå mer informasjonsdeling mener vi det er viktig å sørge for at det rettslige handlingsrommet som allerede eksistere blir utnyttet bedre. En mulig måte å oppnå det på kan være å tydeliggjøre en plikt til å legge til rette for autonom gjenbruk av informasjon. En slik tilrettelegging vil i motsetning til den foreslåtte endringen i forvaltningsloven, også komme næringslivet og frivillig sektor til gode, ettersom autonom gjenbruk åpner for at andre enn en offentlig etat kan være mottaker av informasjonen.

Med hilsen

Brønnøysundregistrene

Lars Peder Brekk
Direktør

Ketil Ingebrigtsen
Fung. avdelingsleder direktørens stab

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Saksbehandler: Dörthe Koerner

¹ "Utredning – rettslig handlingsrom for et generelt pålegg mot offentlige organer og virksomheter om aktivt å tilgjengeliggjøre offentlig informasjon", av Advokatfirmaet Kluge, på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Se: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/utredning--rettslig-handlingsrom-for-et-generelt-palegg-mot-offentlige-organer-og-virksomheter-om-aktivt-a-tilgjengeliggjore-offentlig-informasjon/id2722129/>